

بررسی معضلات سکونتگاه های خودساخته و راهکارهای مقابله با آن (مطالعه موردی محله سادات اهواز)

ناهید ممبینی^{۱*}

۱- کارشناسی مهندسی کشاورزی - کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی (استراتژیک)

ndmombeini@gmail.com

علیرضا عالیپور شهینی

۱- کارشناسی مهندسی عمران

alishehni@yahoo.com

چکیده:

حاشیه نشینی پدیده‌ای است که با اسکان غیر رسمی و بدون مجوز گروه بزرگی از مردم در مکانی در کناره شهرها ایجاد می‌شود. حاشیه نشینی معضلی خود ساخته است که انسان با بی برنامه‌گی، بی عدالتی و عدم توجه به کرامت انسانی آن را ایجاد کرده است. سکونتگاه خود ساخته و زاغه‌ها طیفی از آپارتمان های پرتراکم و بدمنظره در مرکز شهر تا سکونتگاه‌های پراکنده غیررسمی و بدون قانون در حاشیه شهرها را شامل می‌شود. برخی بیش از ۵۰ سال قدمت دارند و برخی هنوز در حال تصرف شدن هستند. برنامه توانمندسازی عبارتست از مجموعه اقداماتی که به منظور ساماندهی فضایی بافت‌های غیر رسمی انجام می‌شود و شامل یک فرایند از پایین به بالا است نه یک نقطه پایانی. این برنامه به معنای مشارکت همه اقشار محروم و فقیر جامعه درباره سرنوشت خود است. راهبرد اصلی این مدل اعتقاد به مردم و اعتقاد به این است که مسائل می‌توانند به بهترین شکل ممکن به دست مردمی که با آن مسائل بطور روزانه زندگی می‌کنند و به عبارتی گروه‌های ذینفع حل شود. هدف این پژوهش بررسی معضلات سکونتگاه های خودساخته و راهکارهای مقابله با آن در محله سادات اهواز می باشد که جامعه آماری ما شامل ۱۹۵ نفر از ساکنین محله سادات اهواز می‌باشد که داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند و در نهایت نتایج این پژوهش نشان داد که بین شاخص های سرمایه اجتماعی با توانمندسازی کالبدی و اقتصادی رابطه معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: سکونتگاه های خودساخته، توانمندسازی اقتصادی و کالبدی، سرمایه اجتماعی، زاغه نشینی و فقر.

۱- طرح مسأله

از عوامل عمده ایجاد ناپایداری در مناسبات شهری به ویژه در کشورهای در حال توسعه، گونه ای شهرنشینی با مشکلات حاد مرسوم به اسکان غیررسمی است که بنا به مشاهدات جهانی در حال گسترش فزاینده است. حاشیه نشینی در کشورهای در حال توسعه به محلات فقیرنشینی اطلاق می شود که اطراف شهرهای بزرگ ایجاد می شوند. در این میان رشد انفجاری